

ישעיה ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "מקור חיים" בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א בית הכנסת "זכור לאברהם" פיצ'וטו רחוב מפרץ שלמה 100, קרית שרת חולון

גליון מס' 306

ערש"ק פרשת "בשלח" י' בשבט תשע"ב

שבת שירה

"על העיקרון!"

קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף - כך דרשו חז"ל הקדושים, וצריך להבין מה ההקבלה וההשוואה בין השניים, וכיצד בכלל ניתן לדמותם?! והתמיה תוסיף, תלך ותתעצם ככל שנרבה לעיין וללמוד בפרשתינו, על הקשיים הרבים והניסיונות הקשים שעברו על בני ישראל על שפת הים, עד שהיה צריך מסירות נפש לקפוץ למים הסוערים שהגיעו עד לגרונם ואיימו להטביעם. אכן מסירות נפש של ממש, שהביאה לסוף המיוחל והמתוק במיוחד - ובני ישראל הולכים בתוך הים ביבשה!

כדי להבין זאת נקדים מעשה המובא בספר הנפלא "זקנין ויאמרו לך", שארע עם המגיד הירושלמי הרב שלום מרדכי הכהן שבדרון זצ"ל, שביום הפורים הגיע לביתו שמח וטוב לב כמאמר הכתוב: "ליהודים היתה אורה ושמחה...", אולם ארשת פניה הרציניות של הרבנית, לכדו את ליבו הגדול של רבי שלום. נדמה אף היה כי הדמעות חונקות את גרונה, ואף שהרבנית עשתה ככל יכולתה להסתיר את הדבר, ליבו הזהב של הרב הרגיש במתרחש. הסיבה לכך היתה העניות הגדולה ששררה בביתם, עד כי ביום הפורים - יום משתה ושמחה, לא היה בבית המצרכים המינימליים להכנת סעודת החג. לרבי שלום אכן היה מקור להשיג טרף לביתו, מוסר היה דרשות נפלאות באופן קבוע בבית הכנסת "זכרון משה" בירושלים, אך נמנע באופן שיטתי ועקרוני מלקחת כסף עבור דרשותיו, שמא בעקבות כך יפגם כוח ההשפעה שלו על הציבור היקר. עיקרון שהנחה אותו ולא עבר עליו מימיו! וכעת? נמצא הוא בין הפטיש לסדן. אם יבקש סיוע - עובר על עיקרון חשוב עד מאוד, ומאידיך אם ימנע, הצער והחרפה של אשתו, נדמה שכבר הגדישו את הסאה... אך לפני שנגיע להחלטתו, תרשו לנו להשאיר אותכם במתח קימעה, ולספר מעשה שעדו היה הרב שבדרון זצ"ל: שני נהגים הגיעו כאחת מכיוונים מנוגדים בכביש צר המאפשר מעבר לרכב אחד בלבד, השניים שלא היו מחובשי בית המדרש, החלו בצפירות "עולות ויורדות" כאילו נפתחה חלילה מלחמה... כל מה שנדרש ליישב ההדורים ולהמשיך נסיעה תקינה, היה ליסוע אחורה לרגע קט, אך כל אחד עמד על שלו, ו"למנגינה העריבה" של הצפירות אף חיברו הנהגים "המוכשרים" פיזמון, שלא היה מבייש את ראש "אלופי עשיר", חסר היה רק שיגיעו ל"הידיים ידי עשיר", כמו שלצערנו ארע לא מעט פעמים, ואז החליט אחד הנהגים לעשות מעשה, השעין את משענתו לאחור ופתח עיתון, ובניתיים צפירות נוספות של רכבים החליטו להצטרף לזימון... גם הנהג השני לא טמן ידו בצלחת ריקם, אף הוא השעין משענתו לאחור והתברר שגם לו היה בדיוק מה לקרוא... לשאלת עוברי אורח שניסו לפשר בין הניצים, נשמעה היטב היטב המילה "פרנציפי!" וכשיש פרנציפי עלינו לדעת שזו סגולה בדוקה למריבה גדולה... נחזור לענייננו, לרב שבדרון זצ"ל, גם לו היה "פרנציפי", אך לא של קנאה, גאווה וכבוד מזדמים, אלא של טוהר לב אמיתי, לא להנות מהזולת עבור דברי התורה!!! אך הדמעות של האישה! לבסוף החליט הרב לשלוח את בנו, לימים הגאון רבי יצחק שבדרון שליט"א לבקש עזרה, ומה רבה היתה שמחתו כאשר התברר שהקופה של בית הכנסת ריקה, ומהשמים שמרו עליו שלא יעבור על קבלתו, ומאידיך גיסא לא אטם ליבו לזעקת השתיקה של אשתו! לימים, הסביר הרב שהשיקול שהכריע עבורו את כף המאזניים היו דבריו של הגאון מוילנא זצ"ל, שכאשר מונחות לפני האדם שתי אפשרויות, יבחר בדרך שקשה לו יותר. בדרך הפחות נעימה, היא היא הנובעת מיצר הטוב, אך הדרך המתוקה והמהירה, מקורה לא אחת ביצר הרע! כך גם אני, אמר הרב, הרגשתי שקל לי יותר לעמוד בעקרוני שלא להנות מהזולת, ולכן דוקא בשל כך פעלתי להיפך! וממילא אחים יקרים, מובנת הקבלת חז"ל בין זיווגו של אדם כקריעת ים סוף - בצורה נפלאה! בשני המצבים נדרשת מסירות נפש. לוותר לבן/בת הזוג בכדי להשכין את השלום והשכינה בבית, אינו מן הדברים הקלים בלשון המעטה, בתים רבים שנחרבו, מקורם במילה בודדת אחת - "פרנציפי!". ברם, תורתנו הקדושה מלמדת ומתווה לנו דרך לחיים: תווה לשני "סע אחורנית", ותזכה לקריעת ים סוף ולשפע גשמי ורוחני! נותר, נותר ונצליח!

השיר והשבח לחי העולמים. שבת מיוחדת במינה לפנינו - שבת שירה. הלב נפעם עת קוראינו על הניסים והנפלאות שעשה הקב"ה לאבותינו, ועל ההשגחה העליונה שליוותה את יוצאי מצרים בכל צעד ושעל, ובפרט כשאנו קוראים על אותו נס נפלא של קריעת ים סוף, שמלבד הנס הגדול בבקיעת הים לחלקים, היה מלווה בעוד ניסים ונפלאות מיוחדים ונשגבים. את הפסוק: "הים ראה ויננס", דרשו חז"ל הקדושים, שים סוף ראה את עצמותיו של יוסף הצדיק, נודעו ונבקע. ושאל האדמו"ר הקדוש מנדבורנה רבי חיים מרדכי זצ"ל בסיפרו הקדוש "דבר חיים", וזה לשון קודשו: ויש להתבונן, מאחר שאף את עצמות שאר השבטים העלו עימם, אם כן מדוע נס הים דוקא מפני עצמות יוסף, והרי כל השבטים כולם אהובים, כולם ברורים, ובודאי היו גם הם צדיקים וקדושים וצדקתם עומדת לעד, ובאמת כבר ביארו רז"ל: "הים ראה ויננס" - דהיינו בזכות שעמד יוסף בניסיון עם אשת פוטיפר, אך עדיין צריך להבין מה גדול וחזק נסיון זה יותר מזכויות שאר השבטים. ומתרץ אותו צדיק גאון וקדוש בטוב טעם ודעת: שכבר אמרו רז"ל שאף על פי שבטלה סנהדרין, דין ארבע מיתות בית דין לא בטלו, ויוסף הצדיק קיבל את שכרו מידה כנגד מידה, שכן בא לידו דבר עבירה עם אשת פוטיפר שעונשו בחנק וניצול הימנה, אם כן בדין הוא שיטול שכרו גם כן במידה כנגד מידה, ולפי שהחייב חנק טובע בנהר, כמו שאמרו חז"ל הקדושים, לפיכך היה שכרו של יוסף הצדיק שינוס הים מפניו, ולכן מובן הדבר מדוע נס ים סוף דוקא מפני עצמותיו ולא מפני עצמות שאר השבטים הקדושים. ע"כ. אחים ואחיות יקרים, בואו ונרבה בתורה ובמצוות, ונזכה לטובה ולברכה, לרפואה ולגאולה השלימה במהרה.

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

לרכנו תם	יציאת השבת	כניסת השבת	
18:28	17:54	16:54	ת"א
18:27	17:53	16:39	י"ב
18:23	17:53	16:44	חיפה
18:27	17:55	16:57	כ"ש

הפסרת השבוע: "ותשר דבורה"

מטעמים לשבת

טובה, ואיש העסקים זוכה לסיפוק רוחני. זהו פירושו של המדרש כי על ידי "עץ חיים היא למחזיקים בה". כלומר, על ידי החזקת התורה נמתק "מר במר" - שתי המרירויות גם יחד...
(מעינה של תורה)

"הנני מומטיק לכם לזום... למען אנסנו הילך בתורת" (טו,ד)
כתב רבינו "האביר יעקב" אבוחצירא זצ"ל: "לא יחשוב בדעתו לומר שכשיהיה לו ממון ויהיה מזונו מצוי בידו, אז יהיה לו ליבו פנוי לעסוק בתורה, שעל זה אמר התנא: "אל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה", אלא ישים בטחונו בהשם ויאמר: הכל בידו יתברך, ומה שראוי לי יבוא לי, והעיקר היא עבודת השם! ואם לא יתהלך בדרך זו, אי אפשר לו לעסוק בתורה! והוא שנאמר: "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים", צריך שתדעו שהפרנסה בידי, אם ידעו זאת, יעסקו בתורה - "למען אנסנו הילך בתורת" אם לא".
(מעין השבוע)

על גאולתם, "אשירה לה' כי גאה גאה", וסיפרו נפלאותיו. אבל הבהירו שיודעים הם שלהודאה יש לשבח יש להקצות מקום מיוחד שיתייחד לעבודת ה' יתברך - ועל כן הצהירו שיבנו בית מקדש שיהיה מיוחד להודיה ולתפילה, בו יבואו שערינו בתודה חצרותיו בתהילה!
(מעין השבוע)

"ויורה ה' עין וימתקו המים" (טו,כד)
הראהו דבר מן התורה שנמשלה לעץ חיים, הקדוש ברוך הוא ממתיק מר במר (מדרש). וכתב בספר "תורת משה": תלמיד חכם המקדיש כל עתותיו לתורה, פעמים שהריהו דחוק בפרנסתו ומר לו במובן החומרי. לעומת זה איש עסקים, אשר תמיד הנהו להוט וטרוד אחרי חומריות, מרגיש מרירות במובן הרוחני, איננו שבע רצון בטרדותיו התמידיות, כיון שאין לו כל סיפוק רוחני. ברם, אם איש העסקים תומך בתלמיד החכם ומספק לו את פרנסתו, מתמלא חסרון שניהם. תלמיד החכם זוכה לפרנסה

"ויישם את הים לזרבה ויבקעו המים" (יד,כא)
מסופר על הבעל שם טוב זצ"ל, שפעם פילוסוף אחד התכונן לבוא לשאול אותו, מה פלא מצאו בקריעת ים סוף, והרי לפי חישוביו הגיאולוגים, מוכרח היה הים להיבקע באותו רגע, לפי טבע בריאתו ותכונתו, אך עוד בטרם הספיק לשאול, שמע את הבעל שם טוב מקבץ את כל בני העיר לבית המדרש ודורש לפניו: זהו הגדול שבניסים, כי עוד מקדם, בראשית בריאת העולם, התנה הקדוש ברוך הוא עם הים שייברא רק על מנת שהוא ייבקע בשעה שבני ישראל יוצאים ממצרים, זהו הגדול שבפלאים...
(תורת הפרשה)

"זה א-לי ואנוהו, אלוקי וארומבנהו" (טו,ב)
"ואנוהו" - אבנה לו בית מקדש. ותמה רבינו האברבנאל זצ"ל, מה שייכת הצהרה זו לשירת הים ולשמחת הגאולה, וביאר, שבני ישראל שוררו והודו לה'

מוקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

ושאלה בפייה על העוף שהכינה לסעודה, היא שכחה להפריד את הלב לפני המליחה וזכרה מזה רק אחרי הבישול. פסק רבי יוסף חיים להיתר. אך התנצל מאוד שאין ביכולתו לאכול מתבשיל העוף, אחרי שנוהג הוא לא לאכול מדבר שהיה עליו שאלה. בתום הביקור לפני היפרדו, ניגש רבי יוסף חיים לבעל הבית, והודה לו על האירוח הנאה, והוסיף: אצל אישה יראת ה' שאינה בושה לשאול שאלה כזאת בפני קהל מסובים, אני מוכן לסמוך עליה אפילו למהדרין מן המהדרין.
מאמצים רבים השקיע רבי יוסף חיים באפיית המצות שיהיו בתכלית ההידור. פעם העיר לו אחד מעוזריו, כי אחד העובדים מתרשל מעט בגילגול העיסה, ומהראוי כי יגער בו ויזרזנו. השיב רבי יוסף חיים: זאת לא אעשה, לצער פועל עני ולגער בו, משום שאני חפץ במצות מהודרות! אני מצידי עושה כל מה שביכולתי וגם אינני חוסך מאמצים, נוסף לכך אני מתפלל לה' שיוכני במצות ביתרון הכשרות וההידור, ובטוחני שה' יקבל תפילתי, כי הוא יודע כמה רצוני עז לקיים מצוה חביבה זו כהלכתה, אבל לקיים מצוות מהודרות, תמורת גערה וצער פועל עני - הרי יצא שכר מצוה בהפסדה.
מעשה בצעיר ירושלמי שהתכונן להגר לארצות הברית, בא וביקש מרבי יוסף חיים היתר הוראה לשחיטה. רבי יוסף חיים הכיר את המבקש שאין יראתו קודם לחובמתו, אולם לא רצה לפוטרו בצורה מעליבה, לכן כה פנה אליו בפנים מסבירות: אני מצפים הרי שבמהרה יבנה המקדש, ואז יצטרפו הרבה שוחטים לקורבנות, כי הלכה היא ששחיטה כשרה בור (ישראל), אזי תוכל גם אתה להיות שוחט. אולם עתה איעצך לחפש לך פרנסה אחרת כשרה, ואני מברכך שה' יצליח דרכך ותחול הברכה במעשה ידיך! הוא ליווהו החוצה עד למדרגות ביתו, ואומנם הלה שמע בעצתו וההצלחה האירה לו פנים ביותר.

(הזהרו בכבוד חבריכם)

מוה"ר יהודה רענן הי"ו מרכסים היה עד ראייה למאורע הבא: לפני כחמישים שנה היה מארי שלמה נדאף זצ"ל שליח הציבור, תלמיד חכם בר אוריין, דרשן ומוכיח בשער, ובקולו המתרונון היה מושך לב שומעיו לתשובה ולעבודה שבלב לפני קונם וצורם. פעם יתה שנת בצורת, נשיאים ורוח וגשם אין. מארי שלמה הכריז על תפילות בשעת מנחה שהיא עת רצון, הילדים היו עומדים בעיגול באמצע בית הכנסת, עטופים בטליתותיהם, והמבוגרים סביבם, והכל זועקים בקול קורע לב: "ה' רחמינו והמטר עלינו". השופרות יבבו, הכל שבו בתשובה, פישפשו במעשיהם, נתנו צדקה וייחלו לישועה, כנאמר: "ותפילה ותשובה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה". משנוכח מארי שלמה כי שערי שמים לא נבקעו לקול התפילות, הכריז על יום תענית והשטחות על קברי הצדיקים בבית החיים. ביום השני בשבוע התענו כולם, והלכו לבית החיים עטופים בטליתותיהם. השמים היו נחושה, והשמש יוקדת, הגויים עמדו בפתי הבתים והביטו אחר היהודים ההולכים לבקש מבוראם גשם ביום חום ושרב. כשהגיעו לבית העלמין נשא מארי שלמה דברי מוסר ותוכחה בפני הנאספים עד שהכל געו בכביה. לאחר מכן אמר תחנונים בקול מתנגן קורע לב, והכל ענו אחריו. הילדים עמדו סביבו בעיגול, וזעקו בקול בוכים: "ה' רחמינו והמטר עלינו", התוקעים תקעו והריעו, וכל הקולות עלו יחדיו למרום והגיעו עד לכסא הכבוד - ואז, מספר עד הראיה, כוסתה השמש בעבים: רוח נשבה, הרקיע התענן, ומטר עז ניתך ארצה, וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עלינו. שלושה ימים רצופים ניתך המטר, עד שכל השדות הושקו וכל הבורות מלאו מים!

(מעין השבוע)

מעשה ברבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל שבא לפתח תקוה לפקח על ענייני התלמוד תורה שבמושבה, אחד מנכבדי המקום הזמינו לארוחת צהריים. תוך כדי הסעודה, נכנסה אשת בעל הבית

זיירת השבוע

היכן מצינו חמש עונשים שבאו מידה כנגד מידה?

את התשובות יש לשלוח לכפס: 03 558 4485
בין הפותרים נמנה יוגל (אחת לחודש)
אוגדן של עלוני ישא ברכה

והייתם לי סגולה

רבי שמואל ורבי יודן בשם רבי חנינא, (אומרים), על כל שבח ושבח שישראל משבחים להקב"ה, משרה שכירתו עליהם, מה טעם, "ואתה קדוש יושב תהילות ישראל" (תהילים כב') (בראשית רבה).

(פרק שירה)

מדברי האש הישירה הרב ר' יוסף מוגרבי שליט"א

זיכרון הבנים

הקשר והזכרות עם הילדים

כתב בספר פרקי חינוך הערה נכונה ונפלאה שילד צריך התעניינות, חום ואהבה, קירבה נפשית וגם נוכחות קרובה. אני מכיר תלמידי חכמים, גדולי תורה ויראת שמים, שלרגל טרדת הפרנסה או מפאת התחייבות תפקידם במוסד עליו היו מופקדים, נאלצו לעזוב את ביתם לעיתים תכופות לתקופות ארוכות, והפסידו את ילדיהם הן מבחינה חינוכית והן מבחינה רוחנית. "שמוני נטרה את הכרמים כרמי שלי לא נטרתי". כשהילד מוצא את עצמו שאינו במחיצת אביו ואין עליו שום פיקוח במימסד ההורים, ולא חש את מציאותו של האבא, הרי שמחפש תחליף ומתעניין במסגרות שונות ומתחבר עם אנשים זרים. אפילו בערבי שבת וחג לא תמיד ההורים העייפים מסוגלים להתחלק בחוויות, בשירה ובדברי חידודין והומור, לקיים זו שיח רגוע ומהנה בקרבת המשפחה. הם יושבים ליד השולחן עייפים, ומיד קמים לנוח או לישון במהרה, או מתפנים ללימודיהם ולהכנת השיעורים שהתחייבו ללוקחי שומעם, וכאילו רק לילדיהם אין להם שום התחייבות. ילד שלא חווה את הווי הבית - את ההווי המשפחתי, את המסרים, את הסיפורים ואת קרבתם החמה של ההורים, הילד חש שאינו חלק מההווה, ואינו מחובר מספיק כחוליה בשלשלת. סיפור ידוע ומפורסם על אחד מראשי הישיבות מגדולי הדור, ששאל פעם את הגאון רבי יעקב קנייבסקי - "הסטייפלר" זצ"ל, מדוע הוא זכה לבן גדול צדיק ולמדן כמו הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, ואילו הוא שחינך כל כך הרבה תלמידי חכמים, וצמחו על ידו גאונים וגדולים בתורה, לא זכה לבן גדול בתורה כפי חפצו? ענה לו "הסטייפלר" זצ"ל: "משום שאני כל ערב שבת ישבתי ושרתי שירי שבת עם בני המשפחה, וסיפרתי להם מעט ממעשה גדולי רבותי, ואילו כבוד ראש הישיבה, הזדרז אחר הסעודה ורץ לספרייה ללמוד ולהכין שיעור". והדברים מהווים מוסר השכל, עד כמה יש להתחלק ולהתעכב בחוויות ולהעניק מעט מעצמו לילדים. כותב הגר"ש וולבה זצ"ל, גדול המחנכים בדורנו בסיפרו: "חינוך זה תהליך שלכתחילה צריך להיות לטווח רחוק", בשביל שילד בן שלוש עשרה-ארבע עשרה יעבור את התקופה הקשה בקלות, הוא צריך להיות קשור עם ההורים ביחס חם. צריך לפתח קומוניקציה אוהדת בנינו לבין הילדים שלנו וזה עוזר להם לעתיד כשיתבגרו. ילדים בגילאי שנתיים, שלוש וארבע שנים, אוהבים מאוד ואוהדים את ההורים מבחינה רגשית, וגם אם צועקים או מאיימים עליהם או מרביצים לילד הוא עדיין אוהב את ההורים, כי הוא קשור אליהם, הוא עדיין לא עצמאי, ולכן הוא לא מגיב בצורה לא נכונה, הוא עדיין בשליטת ההורים. אבל אם זה מתמשך ובגיל הזה לוחצים, מכים וכדומה, הילד מגיע לגיל שלוש עשרה-ארבע עשרה וזו הוא מתמרד נגד ההורים, הוא מרגיש שהוא כבר גדול ויכול להיות ברשות עצמו. לא פעם ההורים כבר אינם מאמינים ולא מכירים שזה אותו בן או בת שהכירו, פתאום הם שונים בהתנהגותם ובהליכותיהם, וסופם מי יסורנו. ויתכן שעל ידי התחברות והסברת פנים יכולים לשנות את המצב. וה' יזכנו ויעזרנו על דבר כבוד שמו.

ש' לום בית

בבקשה! אל תעשו עסק

מעשה ביהודי עשיר שנסע לראדין להתברך מפיו של ה"חפץ חיים" זצ"ל. אותה עת חזר ה"חפץ חיים" לביתו ממסעיו. הוא נסע ברכבת עד התחנה הסמוכה לעיירה ומשם היה עליו לנסוע כמה ק"מ בעגלה. באותו יום כשירד ה"חפץ חיים" מהרכבת לא מצא עגלה והחליט להתקדם וללכת רגלי לראדין. תוך כדי הליכתו פגש בעגלתו של אותו גביר שלא הכירו. ה"חפץ חיים" עצר את העגלה ושאל אם יכול להצטרף עמו לראדין, הלה הסכים. ומה המחיר שעלי לשלם? שאל ה"חפץ חיים". תמה הגביר על הזקן האלמוני: וכי אני צריך לכמה פרוטות שלך? אם כן בחינם אינני נוסע. העשיר התרגז והשאיר את הזקן שילך רגלי והמשיך בנסיעה. רק נסע מעט ומיד התחרט על יהירותו: וכי אם זקן זה איננו רוצה לנסוע בלא תשלום, מותר לי להשאירו ללכת רגלי? הוא חזר על עקבותיו הודיע לזקן כי מוכן הוא לקחת תמורה, ואספו. תוך כדי נסיעה שאל העשיר את הזקן, אודות הגאון הצדיק בעל "חפץ חיים". אך הנוסע ענה: העולם טועים בו, וכי הוא סך הכל יהודי פשוט. כששמע העשיר דברים אלו, התנפל על נוסעו בחירופים וקללות על שמרשה לעצמו לפצות פה על קדוש עליון. וציווה עליו עתה בצורה חד משמעית לרדת מיד מהעגלה. העשיר המשיך לראדין. ואילו ה"זקן" ה"חפץ חיים" הלך רגלי. הגביר, כשסיים את הכנותיו הלך למחוז חפצו: "חפץ חיים!" בבואו קשה היה לו להתקרב, ולכן עמד על כסא לראות פני ה"חפץ חיים". והנה חשכו עיניו ופרץ בבכי, בראותו עם מי הוא התעסק וביזה בדרך, הרי הזקן האלמוני זהו ה"חפץ חיים" בכבודו ובעצמו, שאליו הוא נוסע מרחקים... הוא ניגש אל ה"חפץ חיים" זצ"ל וביקש מחילה. הרגיעו ה"חפץ חיים" ואמר במתק לשונו: הנה אנוכי חיברתי ספר "חפץ חיים" המיוסד כולו על האיסור החמור לספר לשון הרע ורכילות על הזולת. ואילו שאסור לאדם לספר לשון הרע על עצמו לא נאמר שם, נתגלגלה זכות על ידך שגם זה איסור, אם כן איפוא עלי להכיר לך טובה ולברכך... מעשה שיש בו כדי ללמדנו מהי הבלגה ועד היכן. אומנם איננו ה"חפץ חיים", אך גם את הפגיעה לא קיבלנו מאדם זר! פעמים האישה לחוצה או הגבר, יש ללמוד ולהבליג ולא רק זאת, אלא בשעת הפיוס "להקטין" את העניין ולתת הרגשה טובה לבן/בת הזוג. בדרך זו נחיה באושר ועושר ותשרה הברכה בביתנו.

אמרי שפר

- **מאמר החכם אומר:** מוסר עצמו - הטובים שבמוסרים כי הכסיל לא יוסר בדברים.
- **רבינו בחיי הקדוש אומר:** דרך ישרה - דרך ממוצעת, ומבחר כל הדרכים - אמצעיתם.
- **הרה"ק רבי אברהם סבע אומר:** האיש הטוב - עושה טוב לאחר ללא סיבה, אלא בשביל שהוא טוב.
- **הגאון הקדוש מוילנא אומר:** כל הטובות והרעות בעולם הזה הכל על פי רוב - לפי המידות.

(פתגמים נבחרים)

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

והאיה. אמרו העופות: "אדרבה, יתחרו ויזכרו! אשר יתנשא לעוף לרום מעל כולם, לו יאתה המלוכה!". אמר הנשר: "טוב הדברו מי ינסק למרומים כמוני?". שמע זאת הזרז, והוא הזעיר שבעופות, עף ונחת על כנף הנשר, ולא הרגיש בו לקלות משקלו. האות ניתן, וכל המתחרים פרשו כנפיים. העפילו מעלה מעלה, והעופות עוקבים בעניין. המריא הנשר וחבט בכנפיו האדירות, נסק לגבהים והותיר אחריו את כל מתחריו. המשיך לעלות עד כי תש כוחו. ראה הזרזיר שהנשר חדל להעפיל, פרש את כנפיו הזעירות ועלה כדי טפח, ועיני העופות רואות. שב הזרזיר וירד על הכנף, והנשר נחת. במבט מנצח הביט הנשר בכולם ושאל: "ובכן, הלא תאמרו, למי יאתה המלוכה?". ענו ואמרו פה אחד: "לזרזיר העומד על אברתך".... **משל** זה מייטיב כל כך להגדיר את מצבנו! האבות הקדושים העלו אותנו לגבהים, כל מעלותינו הרוחניות מהם. בכל תפילותינו מזכירים את זכויותיהם. את ראש השנה עוברים אנו בהזכרת העקידה, ואף הגאולה העתידה בזכותם: "וזכרתי בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור, והארץ אזכור". האבות קיימו את התורה כולה עד לא ניתנה, היו ראשי ישיבה, השרישו אמונה ודאגו לחינוך צאצאיהם: "כי ידעתי למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו לשמור דרך ה' לעשות צדקה ומשפט". איך נבקש להגאל בזכותם, אם לא נמשיך מורשתם, אם לא נקיים את התורה ונדבק באמונה!

(מעייין השבוע)

גאולתינו אינה תלויה אלא בתשובה, והמצב כיום דומה כל כך למצב אז, שבני ישראל היו במצרים. רוב רובו של העם שקוע היה במ"ט שערי טומאה, עומד חלילה לשקוע בשער החמישים, על סף הטמיעה. ושם, על הסף, הרהרו בתשובה. כל אחד צפן סודו בליבו, התחבט בהרהוריו, התייסר במצפוניו, וה' לבדו ידעו ידע, והחיש את הגאולה! אבל בתשובה עצמה לא היה די, לא אז, ולא היום. ואומר המדרש: "ואף על פי שעשו תשובה, לא היו יוצאים משם, אלמלא זכות האבות. מפני שהיתה מידת הדין מקטרגת עליהם. ועל זה נאמר: "ולקחתם אגודת איזוב", על שהשפילו עצמם כאיזוב לעשות תשובה. "וטבלתם בדם אשר בסף", בזכות התורה שעתידיים לקבל. "והגעתם אל המשקוף", זכות אברהם הגדול שבאבות, "ואל שתי המזוזות" זכות יצחק ויעקב, ללמדך שבזכות כל אלו יצאו". "לא היו יוצאים משם, אלמלא זכות האבות", ומקרא מפורש הוא: "וישמע אלוקים את נאקתם, ויזכור אלוקים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב". וכגאולה ראשונה כן הגאולה אחרונה. זכות התשובה, וזכות התורה, נצרכים לזכות האבות! כמה נואלים אלו, המבקשים לנתקנו מהאבות הקדושים ומאמונתם! סבורים שיכולים אנו להגיע למשהו בזכות עצמנו, בכוחנו! הן עם ישראל **נמשל** לגפן, שאין לה יכולת עמידה מבלי שתשען על זמורות גפנים ישנים, על זכות האבות! אנו, כלשעצמנו, כה נאה לנו **משלו** הנפלא של **רבינו ברכיה הקדן זצ"ל**: פעם התכנסו העופות לבחור להם מלך. אמרו: "מי יאות למלוכה?". באו הנשר, הפרס והאזוניה, הדאה

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ לעולם יסדר אדם שולחנו במוצאי שבת, כדי ללוות את השבת, אפילו אינו צריך אלא לכזית. ואף שהוא שבע ונפשו קצה באכילה ושתייה, מכל מקום ירחוק את עצמו, ובוזה ינצל שלא יצטרך לאכול מאכלים ומשקים מי המרים לרפואה.
- ✓ סעודה רביעית מעלתה גדולה מאוד, כי כשם שצריך לכבד השבת בכניסתה, כן צריך לכבדה ביציאתה, כשם שמלווים את המלך בצאתו מן העיר, ואמרו הקדמונים, עצם אחד יש באדם, ונסכויו שמו, וזה העצם נשאר קיים בקבר עד עת התחייה, ואפילו אחר שנרקבו כל העצמות, וזה העצם אינו נהנה משום אכילה - כי אם מסעודת מלווה מלכה.
- ✓ מי שאינו מקיים סעודה רביעית, נחשב לו כאילו לא קיים סעודה שלישית. ומצוה לכתחילה לעשות סעודה רביעית בפת, ואם הוא אנוס ואינו יכול לקיים סעודה רביעית בפת, יסדר שולחנו במזונות, ואם אי אפשר לעשותו במיני מזונות יעשה בפירות, וגם הנשים חייבות בסעודה רביעית.
- ✓ אין ראוי להתעסק במלאכה שאינה אוכל נפש או בתורה, אלא עד אחרי שיעשה סעודה רביעית, וכן לא יסיר בגדי שבת מעליו אלא עד אחר סעודה רביעית.
- ✓ סעודה רביעית טוב להקדימה כדי שתהיה סמוכה ליציאת השבת, וזמנה עד אחר ארבע שעות, אבל אם נאנס יוכל לקיימה עד חצות, ויאמר בברכת המזון "מגדול".
- ✓ סגולה לנשים שלא יתקשו בלידתן, שיאכלו בכל מוצאי שבת איזה דבר לשם מצות סעודת מלווה מלכה, ועל ידי זה ילדו בנקל בעזרת ה' יתברך.
- ✓ אסור לומר וידוי במוצאי שבת עד שיעבור חצות לילה, שעדיין יש קדושת שבת.
- ✓ נהגו לומר פיוטים וזמירות ללוות את השבת, כדרך שמלווים את המלך בכניסתו וביציאתו.
- ✓ מהרי"ל היה רגיל לקפל את הטלית של שבת בכל מוצאי שבת, כדי להתעסק במצוה מיד בצאת השבת.
- ✓ אסור לעשות סימנים וניחושים למוצאי שבת כגון למי שבא לבקש גמ"ח או חוב אסור לומר לו, הלילה מוצאי שבת ואינו סימן טוב, ועל זה וכל כיוצא בזה נאמר: "תמים תהיה עם ה' אלוקיך".
- ✓ במוצאי שבת עולה הנשמה יתירה למעלה, והקב"ה שואל אותה, איזה מאכל שמו לפניך ואיזה חידוש תורה שמעת ומושיבים אותה בישיבה של מעלה.

(הבית היהודי - חלק א')

העלון מוקדש לתפילת רבים

לרפואתו השלימה של הוד כ"ק מרן אדמו"ר מנדבורנה שליט"א.
הרה"צ רבי יעקב ישכר בער בן סימה רייזל ובזכות זיכוי הרבים יחזקהו ויאמצהו השי"ת
לאורך ימים ושנים ורעננים עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו אכי"ר.